

Sygn. akt: X U 712/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 grudnia 2016 r.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia X Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych we W.

w składzie:

Przewodniczący: SSR Agnieszka Chlipała - Koziol

Protokolant: Iwona Markiewicz

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 16 grudnia 2016 r. we W.

sprawy z odwołania wnioskodawcy **M. M.**

od decyzji strony pozwanej Z. Oddział we W.

z dnia 29.09.2014 r., znak: (...)

o zasiłek chorobowy

I. zmienia zaskarżoną decyzję ZUS z dnia 29.09.2014 r. (znak (...)) w ten sposób, że orzeka, że wnioskodawca M. M. nie jest zobowiązany do zwrotu na fundusz chorobowy nienależnego zasiłku chorobowego za okres od 17.03.2014 r. do 19.07.2014 r. oraz zasiłku macierzyńskiego za okres od 20.07.2014 r. do 31.08.2014 r., wypłaconego M. K., wraz z odsetkami w wysokości 586,88 zł – łącznie 16.633,85 zł;

II. orzeka, że koszty sądowe ponosi Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 29.09.2014 r. Z. Oddział we W. (znak (...)) zobowiązał płatnika składek PHU (...) z siedzibą we W. ul. (...), do zwrotu nienależnego zasiłku chorobowego za okres od 17.03.2014 r. do 19.07.2014 r. oraz zasiłku macierzyńskiego za okres od 20.07.2014 r. do 31.08.2014 r., wypłaconego M. K., PESEL (...), na fundusz chorobowy, w kwocie 16.046,97 zł wraz z należnymi odsetkami w wysokości 586,88 zł – łącznie 16.633,85 zł.

W odwołaniu od decyzji M. M. domagał się jej uchylecia. Zarzucił naruszenie przez organ rentowy art. 84 ust. 1, ust. 2 pkt 2 i ust. 6 ustawy z dnia 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych w zw. z art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 25.06.1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa i w zw. z par. 2 ust. 1 pkt 1 i 2 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2.04.2012 r. w sprawie określenia dowodów stanowiących podstawę przyznania i wypłaty zasiłków z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa. Podkreślił, że i on, i ubezpieczona złożyli odwołanie od decyzji ZUS z 4.09.2014 r., na która powołuje się organ rentowy domagając się zwrotu świadczeń, a zatem decyzja ta nie jest ostateczna. Dodał, że jedynie sporządził dokumenty do pobrania świadczeń, nie pobrał ich samodzielnie.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy domagał się jego oddalenia. Wskazał, że w jego ocenie art. 84 ust. 1, ust. 2 pkt 2 i ust. 6 u.s.u.s. stanowi podstawę do domagania się zwrotu świadczenia od płatnika, jeśli pobranie nienależnych świadczeń było spowodowane przekazaniem przez płatnika składek lub inny podmiot nieprawdziwych danych mających wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość. Jednocześnie organ wniósł o zawieszenie postępowania

do czasu prawomocnego rozstrzygnięcia sprawy z odwołania od decyzji ZUS z dnia 4.09.2014 r., wydanej w wyniku kontroli zasadności zgłoszenia M. K. do ubezpieczeń społecznych z tytułu zatrudnienia u M. M..

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

M. K. od dnia 1.12.2013 r. została zgłoszona do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych z datą wsteczną od dnia 27.12.2013, jako osoba zatrudniona na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy przez płatnika składek M. M.. W związku z niezdolnością do pracy oraz ciążą, złożone zostało do ZUS roszczenie o wypłatę zasiłku chorobowego za okres od 17.03.2014 r. do 19.07.2014 r. oraz zasiłku macierzyńskiego za okres od 20.07.2014 r. do 31.08.2014 r. Organ rentowy wypłacił ubezpieczonej zasiłek chorobowy za okres od 17.03.2014 r. do 19.07.2014 r. oraz zasiłek macierzyński za okres od 20.07.2014 r. do 31.08.2014 r. w łącznej kwocie 16.046,97 zł.

Dowód: okoliczności bezsporne, a nadto:

dokumenty zgromadzone w aktach rentowych

W wyniku kontroli zasadności zgłoszenia M. K. do ubezpieczeń społecznych z tytułu zatrudnienia u M. M., organ rentowy wydał decyzję z dnia 4.09.2014 r. nr (...) - (...), w której stwierdził, że M. K. jako pracownik M. M. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 1.12.2013 r. Od decyzji tej odwołanie złożyli M. M. i M. K., sprawa zawisła przed Sądem Okręgowym we Wrocławiu pod sygn. akt VIII U 2093/14.

Wyrokiem z dnia 15.06.2015 r. Sąd Okręgowy we Wrocławiu Wydział VIII Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił oba odwołania. W uzasadnieniu stwierdził, że umowa o pracę zawarta przez M. M. jako pracodawcę i M. K. jako pracownika miała charakter pozorny, przez co do nawiązania stosunku pracy nie doszło.

W wyniku rozpoznania apelacji M. M., wyrokiem z dnia 19.04.2016 r. (III AUa 1905/15) Sąd Apelacyjny we Wrocławiu oddalił apelację.

Dowód: okoliczności bezsporne, a nadto:

- wyrok Sądu Okręgowego we Wrocławiu VIII Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych dnia 15.06.2015 r. (VIII U 2093/14) z uzasadnieniem – kserokopia z wypożyczonych akt sprawy

- wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 19.04.2016 r. (III AUa 1905/15) - kserokopia z wypożyczonych akt sprawy

Decyzją z dnia 29.09.2014 r. (znak (...)) Z. Oddział we W. zobowiązał płatnika składek PHU (...) z siedzibą we W. ul. (...), do zwrotu nienależnego zasiłku chorobowego za okres od 17.03.2014 r. do 19.07.2014 r. oraz zasiłku macierzyńskiego za okres od 20.07.2014 r. do 31.08.2014 r., wypłaconego M. K., PESEL (...), na fundusz chorobowy, w kwocie 16.046,97 zł wraz z należnymi odsetkami w wysokości 586,88 zł – łącznie 16.633,85 zł.

Dowód: okoliczności bezsporne, a nadto:

decyzja w aktach rentowych

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Odwołanie zasługiwało na uwzględnienie.

Stan faktyczny sprawy w zakresie istotnym dla rozstrzygnięcia był bezsporny i wynikał z niekwestionowanych przez żadną ze stron dokumentów.

Decyzja Z. Oddziału we W. z dnia 4.09.2014 r. nr (...) - (...), w której organ rentowy stwierdził, że M. K. jako pracownik M. M. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 1.12.2013 r., znalazła akceptację podczas kontroli sądowej. Odwołanie M. M. i M. K. zostało oddalone przez Sąd Okręgowy we Wrocławiu Wydział VIII Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 15.06.2015 r. Wobec oddalenia apelacji od tego wyroku przez Sąd Apelacyjny we Wrocławiu wyrokiem z dnia 19.04.2016 r. (III AUa 1905/15), decyzja stwierdzająca, że M. K. nie podlegała ubezpieczeniom społecznym z tytułu zatrudnienia u M. M. uzyskała walor ostateczności i miała dla sądu rozpoznającego niniejszą sprawę charakter wiążący. W konsekwencji brak było podstaw do uwzględnienia wniosków dowodowych skarżącego, mających na celu wykazanie okoliczności, które były przedmiotem badania przez Sąd Okręgowy we Wrocławiu i Sąd Apelacyjny we Wrocławiu w wyniku kontroli decyzji z dnia 4.09.2014r.

Pomimo nieuwzględnienia odwołań skarżących od decyzji z dnia 4.09.2014 r., odwołania skarżącego – płatnika M. M. od decyzji z dnia 29.09.2014 r. zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 84 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2016r., poz. 963) osoba, która pobrała nienależne świadczenie z ubezpieczeń społecznych, jest obowiązana do jego zwrotu wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie, w wysokości i na zasadach określonych przepisami prawa cywilnego.

W myśl ust. 2 powołanego przepisu, za kwoty nienależnie pobranych świadczeń uważa się:

- 1) świadczenia wypłacone mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie prawa do świadczeń albo wstrzymanie ich wypłaty w całości lub w części, jeżeli osoba pobierająca świadczenie była pouczona o braku prawa do ich pobierania;
- 2) świadczenia przyznane lub wypłacone na podstawie nieprawdziwych zeznań lub fałszywych dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzania w błąd organu wypłacającego świadczenia przez osobę pobierającą świadczenia.

Zgodnie natomiast z art. 84 ust. 6 ustawy systemowej, jeżeli pobranie nienależnych świadczeń zostało spowodowane przekazaniem przez płatnika składek lub inny podmiot nieprawdziwych danych mających wpływ na prawo do świadczeń lub na ich wysokość, obowiązek zwrotu tych świadczeń wraz z odsetkami, o których mowa w ust. 1, obciąża odpowiednio płatnika składek lub inny podmiot.

Podkreślić należy, że utrwalony jest obecnie w orzecznictwie Sądu Najwyższego pogląd, że obowiązek zwrotu wypłaconych nienależnie świadczeń z ubezpieczenia społecznego obciąża płatnika składek w myśl art. 84 ust. 6 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych tylko wówczas, gdy ich pobranie spowodowane było przekazaniem przez niego nieprawdziwych danych mających wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość, a jednocześnie brak jest podstaw do żądania takiego zwrotu od osoby, której faktycznie świadczenie to wypłacono, bowiem nie można uznać, że pobrała je nienależnie w rozumieniu art. 84 ust. 2 ustawy systemowej.

Zasadą wynikającą z treści art. 84 ust. 1 ustawy systemowej jest zatem obowiązek zwrotu nienależnie pobranego świadczenia przez osobę, która je pobrała. Płatnik składek jest zobowiązany do zwrotu świadczeń nienależnie pobranych przez inne osoby wówczas, gdy obowiązujące przepisy umożliwiają dochodzenie zwrotu od osoby, której świadczenie faktycznie wypłacono (tak również Sąd Okręgowy we Wrocławiu w wyroku z dnia 27.11.2015 r., sygn. akt IX Ua 98/15).

W ocenie Sądu Rejonowego nie można mówić o braku podstaw do żądania zwrotu nienależnie wypłaconego świadczenia od osoby, która faktycznie je pobrała w sytuacji, gdy przekazanie przez płatnika składek nieprawdziwych danych mających wpływ na prawo do świadczeń lub na ich wysokość było skutkiem zawarcia przez płatnika i ubezpieczonego (pracownika) pozornej umowy o pracę, a jednocześnie nie zaistniały inne okoliczności uniemożliwiające uzyskanie zwrotu świadczeń od ubezpieczonego (pracownika). Z taką sytuacją mamy zaś do czynienia w niniejszej sprawie – jak stwierdził Sąd Okręgowy w uzasadnieniu wyroku z dnia 15.06.2015 r. (VIII U

2093/14), M. M. i M. K. zawarli umowę o pracę dla pozoru i nie była ona realizowana. W tych okolicznościach, zgodnie z art. 84 ust. 2 pkt 2 ustawy systemowej, zachodzi podstawa do żądania zwrotu świadczenia od ubezpieczonego, który to świadczenie pobrał, albowiem spełniona została przesłanka wypłacenia świadczeń „na podstawie nieprawdziwych zeznań lub fałszywych dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzania w błąd organu wypłacającego świadczenia przez osobę pobierającą świadczenia”.

M. K. postanowieniem z dnia 12.10.2016 r. (k. 35) została zawiadomiona o możliwości wstąpienia do sprawy w charakterze zainteresowanej i z uprawnienia wstąpienia do sprawy nie skorzystała.

Z powyższych względów Sąd uznał, że odwołanie wnioskodawcy od decyzji organu rentowego było uzasadnione i na podstawie art. 477 (14) § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję organu rentowego, orzekając jak w sentencji.